

Arrest

nr. 337 605 van 12 december 2025
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat A. VAN DER MAELEN
Guilleminlaan 35/b 1
9500 GERAARDSBERGEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IV^{de} KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 3 juni 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 mei 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 16 september 2025 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 16 september 2025.

Gelet op de beschikking van 9 oktober 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 30 oktober 2025.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van advocaat F. COPPENS, die loco advocaat A. VAN DER MAELEN verschijnt voor de verzoekende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan verworpen worden. *In casu* wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoekende partij, die verklaart van Palestina afkomstig te zijn, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 26 mei 2025, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Uit het administratief dossier blijkt dat aan verzoekende partij in Griekenland op 11 september 2023 de subsidiaire beschermingsstatus toegekend werd en dat aan haar een verblijfsvergunning afgegeven werd die geldig was van 11 september 2023 tot en met 10 september 2024 (administratief dossier, map 5, documenten, Griekse verblijfsvergunningskaart en

map 6, landeninformatie, Eurodac Marked Record en aanvraag derde landen, antwoord Griekse instanties van 3 juni 2024).

2. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, *Jawo*, pt. 95).

3. Uit de door beide partijen bijgebrachte landeninformatie (waaronder het rapport “Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, gepubliceerd door RSA in april 2025 (stukkenbundel verzoekende partij, stuk 5)) blijkt niet dat de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, a priori allemaal automatisch zullen worden geconfronteerd met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan. De situatie is niet van die aard te zijn dat elke statushouder zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie bevindt, die het onmogelijk maakt om in zijn of haar elementaire levensbehoeften te voorzien. Dit neemt niet weg dat er in Griekenland sprake is van een zeer precarie situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

4. Verzoekende partij slaagt er in casu niet in dit vermoeden te weerleggen. Ze betwist weliswaar in haar verzoekschrift op algemene wijze de gedane vaststellingen van de commissaris-generaal, doch slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen in de bestreden beslissing concreet met betrekking tot haar persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te verwijzen naar algemene informatie, haar reeds afgelegde verklaringen te herhalen en te stellen dat zij het niet eens is met de gevolgtrekking van de commissaris-generaal, brengt verzoekende partij geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een

ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van haar beschermingsverzoek.

5. Verzoekende partij maakt vooreerst niet aannemelijk dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Verzoekende partij verklaart dat zij in Griekenland het slachtoffer werd van een geweldsincident waarbij haar neus werd gebroken. Zij stelt dat zij hiervoor in België moet worden geopereerd (administratief dossier, map 4, NPO, p. 3 en 12). Zij legt Belgische medische documenten neer waaruit blijkt dat zij eind april 2025 een afspraak had voor een open neuscorrectie (administratief dossier, map 5, documenten, medische documenten opgesteld in België). Uit haar verklaringen en deze neergelegde medische documenten kan echter niet blijken dat zij op heden nog last heeft van de breuk aan haar neus of dat deze haar zelfstandig functioneren beïnvloedt. Zij benadrukt in haar verzoekschrift tevens dat zij een kwetsbaar profiel heeft omwille van de traumatische ervaringen die zij heeft meegemaakt in Griekenland en omwille van haar jeugdige profiel. Wat betreft haar verwijzing naar haar traumatische ervaringen, kan er door de Raad slechts worden opgemerkt dat verzoekende partij op heden geen documenten voorlegt die kunnen staven dat zij getraumatiseerd is of dat zij kampt met een psychologische problematiek, zodat niet kan worden vastgesteld of haar psychische problemen dermate ernstig zijn dat zij haar terugkeer naar Griekenland in de weg zouden staan, of dat deze problemen belangrijke negatieve gevolgen zouden hebben op het vlak van haar zelfredzaamheid en autonomie. Verzoekende partij kan verder niet overtuigen waar zij beweert bijzonder kwetsbaar te zijn omwille van haar (eerder) jonge leeftijd. Uit haar verklaringen blijkt immers duidelijk dat zij zelfstandig kan functioneren ondanks haar (eerder) jonge leeftijd. Zij verklaart in Griekenland naar restaurants te zijn gegaan om te vragen of zij er kon kuisen, in ruil waarvoor zij eten meekreeg (administratief dossier, map 4, NPO, p. 9). Daarnaast zou zij ook in staat zijn geweest om een advocaat te contacteren die haar kon helpen met het verkrijgen van een reisdocument (ibid., p. 12). Verzoekende partij heeft ook zelf een aanvraag voor het bekomen van een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) ingediend (ibid.). In dit verband dient er verder nog op te worden gewezen dat verzoekende partij verklaart in België als kapper werkzaam te zijn (ibid., p. 13). Zij legde in de loop van de administratieve procedure tevens haar arbeidscontract voor onbepaalde duur neer (administratief dossier, map 5, documenten, arbeidscontract opgesteld in België). Het voorgaande wijst erop dat zij zelfstandig kan functioneren. Verzoekende partij toont bijgevolg niet aan dat zij op heden zou kampen met medische of psychologische problemen of andere elementen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor haar zelfstandig functioneren.

Op basis hiervan kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekende partij worden vastgesteld. Aldus brengt verzoekende partij wat betreft haar persoonlijke situatie geen specifieke elementen die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

6. Verzoekende partij is een 21-jarige man zonder bijzondere kwetsbaarheid. Uit het administratief dossier blijkt dat aan verzoekende partij in Griekenland op 11 september 2023 de subsidiaire beschermingsstatus toegekend werd (administratief dossier, map 5, documenten, Griekse verblijfsvergunningskaart en map 6, landeninformatie, Eurodac Marked Record en aanvraag derde landen, antwoord Griekse instanties van 3 juni 2024). Er zijn geen gegevens waaruit blijkt dat verzoekende partij deze beschermingsstatus niet meer zou genieten. De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet rust bij de commissaris-generaal. Eens hieraan is voldaan, wat in casu het geval is, komt het toe aan de verzoekende partij die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, om persoonlijk aan te tonen dat zij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Verzoekende partij levert dit bewijs niet. Verder dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de verleende internationale beschermingsstatus enerzijds en de daaraan gekoppelde verblijfstitel anderzijds. Dit onderscheid vindt immers weerklank in het vigerende EU-acquis, waar richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking) (hierna: Kwalificatierichtlijn), in de artikelen 13 en 18 alludeert op het verlenen van de vluchtelingen- en subsidiaire beschermingsstatus en artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn de modaliteiten van de respectieve verblijfstitels regelt. Waar de verblijfstitels blijkens deze richtlijn in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar zijn (zoals overigens ook in België), is zulks in beginsel niet het geval wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en die slechts in uitzonderlijke, limitatief

bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. artikelen 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatie-richtlijn). Uit het administratief dossier blijkt dat aan verzoekende partij in Griekenland een verblijfsvergunning afgegeven werd die geldig was tot en met 10 september 2024 (administratief dossier, map 5, documenten, Griekse verblijfsvergunningskaart en map 6, landeninformatie, Eurodac Marked Record en aanvraag derde landen, antwoord Griekse instanties van 3 juni 2024). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat subsidiair beschermden in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor één jaar met mogelijke verlenging ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland" d.d. september 2024, p. 13; "Country Report: Greece. Update 2023", p. 243) en met het gegeven dat verzoekende partij in Griekenland op 11 september 2023 de subsidiaire beschermingsstatus heeft verworven.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Het ontbreken ervan dient in aanmerking te worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoekende partij als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland. Tevens blijkt uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate precair is dat het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden (zie supra), ook noodzakelijk is dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Er moet bijgevolg worden nagegaan of verzoekende partij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van haar Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen.

Uit de verklaringen van verzoekende partij blijkt dat zij verschillende familieleden in Europa heeft (administratief dossier, map 4, NPO, p. 4-5 en 9). Zo heeft zij een broer Y. die sinds 2016 erkend is als vluchteling in België en die voor haar een ticket voor de boot van Leros naar Kreta betaalde, alsook de 400 euro die het kostte om via een advocaat aan een reisdocument te komen en de 150 euro voor de vlucht van Griekenland naar België (ibid., p. 8 en 12). Een neef van verzoekende partij, I., met wie zij samen in Griekenland verbleef (ibid., p. 8), werd in België tevens erkend als vluchteling in 2024. Voorts blijkt uit haar verklaringen (ibid., p. 13) en het door haar neergelegde arbeidscontract (administratief dossier, map 5, documenten, arbeidscontract opgesteld in België) dat zij in België sinds enkele maanden werkzaam is als kapper. Hieruit kan aldus afgeleid worden dat verzoekende partij toch enigszins beschikt over financiële middelen en een netwerk dat haar financieel kan ondersteunen. Hierboven werd reeds vastgesteld dat uit de verklaringen van verzoekende partij tevens blijkt dat zij zelfstandig kan functioneren en dat zij niet over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt (supra). Er kan dan ook besloten worden dat verzoekende partij zowel over een ondersteunend netwerk als over bepaalde financiële middelen kan beschikken en voldoende zelfredzaam is om het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen tijdens de periode die zij dient te overbruggen tussen het aanvragen en het effectief ontvangen van een nieuw verblijfsdocument.

Verzoekende partij toont voorts niet in concreto aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland er niet in zal slagen om haar verblijfsvergunning te vernieuwen. Het komt te dezen aan verzoekende partij toe om, gelet op het gegeven dat kan worden aangenomen dat zij actueel nog steeds internationale bescherming in Griekenland geniet, op concrete wijze aan te tonen dat het verkrijgen van geldige verblijfsdocumenten, desgevallend mits het vervullen van een aantal formaliteiten, niet langer tot de mogelijkheden behoort. Verzoekende partij laat evenwel na dergelijk bewijs te leveren. Zij brengt geen op haar persoonlijke situatie toegespitste concrete en dienstige elementen aan waaruit blijkt dat zij haar Griekse verblijfsdocumenten, en/of andere aan haar internationale beschermingsstatus verbonden documenten, niet zou kunnen verlengen of vernieuwen.

7. Er dient benadrukt te worden dat het aan de begunstigde(n) van internationale bescherming toekomt om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij/zij internationale

bescherming heeft bekomen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren. Er kan van verzoekende partij verwacht worden dat zij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Zulke inspanningen kunnen niet genoegzaam blijken uit de verzoekende partij haar verklaringen en gedragingen. Uit de gegevens in het administratief dossier blijkt dat verzoekende partij na het verkrijgen van de subsidiaire beschermingsstatus in Griekenland op 11 september 2023 nog slechts zo'n zes à zeven maanden in dit land heeft verbleven, nu zij uit Griekenland verklaart te zijn vertrokken in maart of april 2024 (administratief dossier, map 4, NPO, p. 13 en map 7, DVZ, verklaring DVZ, nr. 33). Het is voor verzoekende partij niet mogelijk om op basis van dit eerder kortstondig verblijf na het verkrijgen van internationale bescherming en de juiste documenten, conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, ondersteuning, medische zorgen of het aanbieden van taalcursussen (en ander onderwijs) in Griekenland.

Nadat verzoekende partij het opvangcentrum op Leros verliet, verbleef zij volgens haar verklaringen samen met haar twee neven langs vaderskant zes maanden in Heraklion op Kreta op verschillende openbare plaatsen. Zij verbleven volgens de verklaringen van verzoekende partij niet op een vaste plek (administratief dossier, map 4, NPO, p. 8-9). Zij legt ter staving hiervan tijdens de administratieve procedure een attest van dakloosheid in Griekenland neer (administratief dossier, map 5, documenten, attest van dakloosheid in Griekenland). Hoewel de verklaringen van verzoekende partij in overeenstemming zijn met de beschikbare informatie waaruit blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland het risico lopen om dakloos te worden (AIDA, "Country Report Greece. Update 2023", juni 2024, p. 267- 269) en het betreurenswaardig is dat verzoekende partij een periode op openbare plaatsen zou hebben verbleven, dient op basis van haar verklaringen te worden vastgesteld dat zij geen doorgedreven stappen heeft gezet om in Griekenland een duurzaam leven op te bouwen en er haar rechten te doen gelden. Zo heeft verzoekende partij geen stappen ondernomen om zich voor te bereiden op het einde van haar opvang in het opvangcentrum op Leros, hoewel dit van haar kan worden verwacht. Zij verklaart niets te hebben gedaan en gewoon neer te hebben gezeten (administratief dossier, map 4, NPO, p. 8). Verzoekende partij verklaarde voorts dat zij op Kreta pas een woning kon huren als zij werk en dus geld had, maar dat zij te weinig werk kon vinden omdat zij de Griekse taal niet spreekt (ibid., p. 8-9). Zij zou slechts één dag per week hebben kunnen werken of twee dagen om de twee weken (ibid., p. 8). Het niet machtig zijn van de Griekse taal doet echter niets af aan de mogelijkheid om een job te zoeken waarvoor geen kennis van de Griekse taal vereist is, zoals in de landbouw- en bouwsector, de horeca- en schoonmaaksector en dit in afwachting van het verwerven van een (basis)kennis van het Grieks, wat ertoe kan leiden dat de verzoekende partij meer kansen krijgt op de Griekse arbeidsmarkt. Uit de voorliggende algemene informatie, haar verklaringen (ibid., p. 9 en 11-12) en de door haar neergelegde documenten (administratief dossier, map 5, documenten, bewijs van AFM en bewijs van AMKA) blijkt dat zij over de nodige documenten beschikte om in Griekenland legaal te werken. Waar zij voorts beweert dat het onmogelijk was om Grieks te leren en er hulp te krijgen bij het vinden van een woning omdat er geen organisatie was die vluchtelingen helpt of begeleid naar werk, woonst of taal (administratief dossier, map 4, NPO, p. 8-9), kan zij niet overtuigen, nu uit de beschikbare informatie (administratief dossier, map 6, landeninformatie, sociale kaart Heraklion) blijkt dat er wel degelijk verschillende organisaties en initiatieven bestaan die vluchtelingen bijstaan bij onder andere het vinden van huisvesting en werk en die ook gratis Griekse taalcursussen aanbieden voor migranten en vluchtelingen. Van verzoekende partij kan worden verwacht dat zij zich hieromtrent degelijk zou informeren en dat zij via deze organisaties hulp zou vragen bij haar zoektocht naar onder andere huisvesting, werk en taalcursussen. Bovendien blijkt dat verzoekende partij in Griekenland van haar broer Y. meermaals geld heeft ontvangen, nu deze voor haar een ticket voor de boot van Leros naar Kreta betaalde, alsook de 400 euro die het kostte om via een advocaat aan een reisdocument te komen en de 150 euro voor de vlucht van Griekenland naar België (administratief dossier, map 4, NPO, p. 8 en 12). Verzoekende partij heeft het geld aldus uitgegeven om een reisdocument te bekomen en om een vlucht naar België te betalen. Er kan echter niet worden ingezien waarom zij, indien zij werkelijk een intentie had om een duurzaam leven op te bouwen in Griekenland, dit geld niet gebruikte om tijdelijk (gedeelte) huisvesting te betalen. Voorts blijkt uit haar verklaringen dat zij er in slaagde om aan voedsel te geraken door in restaurants te gaan kuisen in ruil voor eten (ibid., p. 9). Zij kon zich ook in een moskee wassen (ibid., p. 10), waardoor zij toch enigszins in haar basisbehoeften kon voorzien.

Verder toont verzoekende partij niet aan dat zij in Griekenland geen toegang had tot medische zorgen. Zij verklaart dat zij zich naar aanleiding van het geweldincident waarbij haar neus werd gebroken niet heeft laten verzorgen in Griekenland, omdat zij dit niet kon betalen (administratief dossier, map 4, NPO, p. 11-12). Uit de verklaringen van verzoekende partij (ibid.) en de door haar neergelegde documenten (administratief dossier, map 5, documenten, bewijs AMKA) blijkt nochtans dat zij er in het bezit was van een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) waarmee zij gratis toegang heeft tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, "Country Report Greece. Update 2023", juni 2024, p. 275). Het feit dat er betaald zou moeten worden voor medische zorgen betekent bovendien niet dat verzoekende partij er geen toegang toe heeft. Uit de informatie waaraan in de bestreden beslissing gerefereerd wordt, blijkt voorts dat verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van de afgifte of hernieuwing van haar verblijfstitel en zodoende zonder sociaal zekerheidsnummer (AMKA), wanneer zij

daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat zij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription" (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49, 50-51). Verschillende ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigen van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, "Living In Greece – Access to healthcare", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>). Ngo's beheren immers medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 50). Verzoekende partij toont dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat zij in Griekenland, dit mogelijks met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, geen toegang zal hebben tot of zal kunnen genieten van de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg.

Gelet op de voorgaande vaststellingen heeft verzoekende partij slechts beperkte stappen gezet om een duurzaam leven in Griekenland op te bouwen en er haar rechten te doen gelden. Het komt nochtans de begunstigen van internationale bescherming toe om de nodige stappen te zetten om zich te integreren. Op basis van bovenstaande toont verzoekende partij niet aan dat zij ernstige pogingen ondernomen heeft om zich in Griekenland te integreren. Zij maakt dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat zij buiten haar eigen wil om in de onmogelijkheid was om haar rechten in Griekenland te doen gelden. Het komt in dit verband haar toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoont. Zij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, is op zich niet voldoende om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van de verzoekende partij niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie. Verzoekende partij benadrukt haar eerder afgelegde verklaringen dat zij het slachtoffer was van een geweldsincident waarbij haar neus werd gebroken (administratief dossier, map 4, NPO, p. 3 en 11). Er kan uit haar verklaringen echter niet blijken dat zij stappen heeft ondernomen om een klacht over deze situaties neer te leggen bij de hiervoor bevoegde Griekse instanties of bij een ngo (ibid., p. 11). Er kan nochtans verwacht worden dat de verzoekende partij zich hieromtrent zou informeren en dat zij vervolgens stappen zou ondernemen om een klacht in te dienen. Zij maakt dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat de Griekse autoriteiten haar niet zouden kunnen of willen beschermen tegen dergelijke incidenten.

Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift waarbij dienaangaande naar algemene landeninformatie wordt verwezen, naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigen van internationale bescherming in Griekenland, volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten haar wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient in concreto te worden aangetoond, waar verzoekende partij in gebreke blijft.

De verwijzing in het verzoekschrift naar voorgaande rechtspraak van de Raad is evenmin van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielpprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

Voorts voert de verzoekende partij ook geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door haar in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten en het gegeven dat het loutere feit dat zij een familielid is van een begunstigde van internationale bescherming, geen gevolg heeft voor haar verzoek om internationale bescherming en haar niet automatisch recht geeft op een internationale beschermingsstatus. Deze motieven vinden steun in het

administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, gezien zij door de verzoekende partij niet dienstig worden aangevochten, onverminderd overeind.

8. Verzoekende partij toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat haar situatie door onzekerheid of een verslechtering van haar levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat zij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat haar toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 91). Zij toont niet aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

De verzoekende partij kan, gelet op de gedane vaststellingen, niet overtuigen dat er in haar hoofde sprake is van buitengewone omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat zij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zal komen. Zij maakt niet in concreto aannemelijk dat zij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in haar elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat zij zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Er zijn evenmin aanwijzingen dat de verzoekende partij verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Verzoekende partij maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat haar situatie kan worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak), noch dat zij zich derhalve niet langer onder de internationale bescherming die haar in Griekenland werd verleend, kan stellen. De stelling dat de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland zal worden blootgesteld aan onmenselijke of vernederende behandelingen is louter gebaseerd op hypothesen zonder dat de verzoekende partij aantoont dat zij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

9. Derhalve lijkt verzoekende partij geen elementen naar voren te brengen waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend in Griekenland."

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verzoekende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag beschouwd worden als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verzoekende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3.1. De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen.

3.2. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt:

"Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf."

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partij te erkennen als vluchteling of haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

4.1. In het proces-verbaal van terechtzitting van 30 oktober 2025 staat het volgende vermeld:

"De kamervoorzitter nodigt uit om te reageren op de beschikking, voorwerp van de vraag tot horen en wijst er VzP op dat het bij haar aanvullende nota gevoegde rapport 'Ulyse' VzP zelf niet persoonlijk vernoemt. VzP bevestigt dit en stelt evenzeer geen psychologisch attest te hebben gevoegd. Wat betreft de algemene

situatie in Griekenland bewijst de aanvullende nota dat er geen verbetering is, integendeel. Ze verkreeg in Griekenland de subsidiaire beschermings-status, haar ADET is inmiddels vervallen sinds 10 sept. '24 zodat ze geen beroep meer zal kunnen doen op de bescherming in Griekenland want ze zal tijdens de lange -te verwachten- wachtperiode geen toegang hebben tot de basiselementen als werk, woonst, medische zorgen, ook geen juridische hulp. Nu heeft ze een job in België maar ze heeft niet kunnen sparen, alle verdiende geld gaat naar de familie in Gaza zodat de bewering dat ze een tijdlang de moeilijk wachtperiode zou kunnen overbruggen een blote bewering betreft: dit werd niet onderzocht door het CGVS. Evenmin betreffende de eventuele continuïteit in de hulp van het netwerk dat haar eerder ondersteunde zoals haar broer e.a. Dit alles werd niet bevraagd, er is geen vangnet voor haar gezien de prioriteit voor de hulp aan de familie in Gaza. Tot slot wijst ze op haar neusbreuk in Griekenland waarvoor ze toen geen hulp kreeg ondanks een geldige AMKA. Uiteindelijk is ze geopereerd in België. Een terugkeer naar Griekenland betekent een overschrijding van de drempel zoals gesteld in art. 3 EVRM en art. 4 Handvest.”

4.2. Op 15 oktober 2025, een tweetal weken voor de zitting, legt verzoekende partij een aanvullende nota neer. Hierbij voegt ze een (dienst)nota van Ulysse van 20 juni 2024, getiteld: “*Note du service de santé mentale Ulysse sur les effets pathogènes des événements liés à la guerre et à l’ invasion de Gaza sur les personnes originaires de Palestine présentes en Belgique*”.

5. Verzoekende partij brengt met voormeld betoog ter zitting geen concrete en dienstige argumenten bij en haar aanvullende nota bevat geen nieuwe elementen die afbreuk doen aan de grond in de beschikking van 16 september 2025.

5.1. De procedure in artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet is niet bedoeld om door middel van een aanvullende nota de middelen uit het verzoekschrift uit te breiden. Deze bepaling biedt de partijen enkel de mogelijkheid om nieuwe elementen, in de zin van elementen die zij onmogelijk eerder konden aanbrengen, alsnog in een aanvullende nota aan te reiken.

Anders komen de rechten van verdediging van de verwerende partij in het gedrang omdat deze onmogelijk kan overgaan tot een grondige analyse van de aangebrachte elementen. Middelen, ook indien deze de openbare orde raken, moeten, teneinde de rechten van de verdediging van de andere partij(en) te vrijwaren, in het verzoekschrift worden ontwikkeld, tenzij de grondslag ervan pas nadien aan het licht is kunnen komen, in welk geval die middelen ten laatste in het eerst mogelijke in de procedureregeling voorziene processtuk moeten worden opgeworpen.

Waar in de aanvullende nota (voor het eerst) wordt opgeworpen dat de bestreden beslissing, die van 26 mei 2025 dateert, onredelijk lang na het indienen van het verzoek om internationale bescherming op 19 april 2024 werd genomen en dat hierdoor de redelijke termijn en het rechtszekerheidsbeginsel zijn geschonden, betreft dit een nieuw middel tegen de bestreden beslissing, dat niet pas voor het eerst dienstig bij de aanvullende nota van 15 oktober 2025 kan worden aangebracht. De Raad kan niet anders dan vaststellen dat de grondslag van die door verzoekende partij in de aanvullende nota aangehaalde kritiek reeds bestond op het ogenblik dat zij het verzoekschrift heeft ingediend. Zij voert in wezen met die argumentatie in voormelde aanvullende nota louter slechts bijkomende grieven aan tegen de motieven van de bestreden beslissing. Verzoekende partij licht echter niet toe en de Raad ziet niet in waarom zij dit argument niet reeds kon aanvoeren in haar verzoekschrift. Voormelde argumentatie wordt derhalve uit de debatten geweerd. Het had namelijk reeds eerder voorgelegd kunnen worden bij het verzoekschrift. Aanvullende nota's dienen niet als en kunnen, net als evenmin de vraag tot horen, niet (dienstig) worden aangewend als uitbreiding van het ingediende verzoekschrift.

In zoverre verzoekende partij bij aanvullende nota elementen en argumenten aanbrengt die zij al eerder in het verzoekschrift had kunnen aanhalen maar dat niet heeft gedaan en die dus niet “nieuw” zijn, wordt hier aldus niet (dieper) op ingegaan.

5.2. Algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland

De *in casu* beschikbare recente informatie van 2025 inzake de situatie van begunstigden van internationale bescherming in en bij terugkeer naar Griekenland, waaronder het verslag van AIDA van september 2025, bevestigt de zeer moeilijke situatie van Griekse statushouders waarop reeds werd gewezen in voormelde beschikking.

In zijn beschikking erkent de Raad dat uit de eerder bijgebrachte landeninformatie blijkt dat er in Griekenland sprake is van een precare situatie waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland. De situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is ernstig en moeilijk, hetgeen onder andere het gevolg is

van de administratieve obstakels waarmee zij worden geconfronteerd waardoor zij in zware en schrijnende levensomstandigheden kunnen terecht komen met belemmeringen inzake de toegang tot o.a. socio-economische en medische hulp.

De kernvraag is of de door de verzoekende partij bijgebrachte nieuwe informatie in haar aanvullende nota('s), waarnaar wordt verwezen ter terechtzitting, toelaat anders te oordelen met betrekking tot de situatie van personen die internationale bescherming in Griekenland genieten dan hetgeen uiteengezet is in de beschikking.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstreekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand

onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer

(toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van “een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

(“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; “Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; Country Report: Greece. Update 2024, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin

wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "the European way of life", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (Kéntro Ensomátosis Metanastón, KEM)

aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving; (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA); (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven ("COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart

2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigen van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigen van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto*-uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; "Country Report: Greece. Update 2025", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights" van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", september 2024, p. 49-51; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt

verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "Alkyoni II") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In

het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; “Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; “Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “Communication on the status of migration management in mainland Greece”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (“Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan

duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Besluit

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, “een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel “wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling” (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetwijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADT is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoekende partij toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

Ofschoon de door de verzoekende partij per aanvullende nota aangebrachte informatie actueler is dan en recentere cijfers bevat dan de informatie die eerder voorlag bij de kennisgeving van de beschikking, laat deze landeninformatie evenwel niet toe te besluiten dat de levensomstandigheden in Griekenland voor statushouders van die aard zijn dat zij bij een terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Griekse autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een verdere individuele beoordeling niet meer nodig is.

De voormelde landeninformatie volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de geboden bescherming in hoofde van eenieder die er internationale bescherming werd verleend, niet langer effectief of toereikend zou zijn en evenmin dat statushouders in Griekenland bij terugkeer hoe dan ook zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie er gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim, pt. 91).

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie toont verzoekende partij dus, net als het met het ter zitting zeer uitgebreid aankaarten en aanklagen van de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland, niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. Een individuele beoordeling van verzoekende partij haar concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

Zoals in de beschikking al werd opgemerkt, moet *“In dit verband (...) rekening worden gehouden met “alle gegevens van de zaak” (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89) en is het noodzakelijk op basis van de individuele omstandigheden van de verzoekende partij haar verzoek te beoordelen, waarbij het aan de verzoekende partij toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.”* Verzoekende partij brengt geen dergelijke concrete elementen aan die van aard zijn om voormeld vermoeden te weerleggen (zie volgend punt, 5.3).

5.3. Persoonlijke situatie van verzoekende partij als Grieks statushouder

5.3.1. In de beschikking van 16 september 2025 wordt uitgebreid ingegaan op de persoonlijke situatie van verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en worden de door haar aangehaalde individuele elementen omstandig besproken, waarbij wordt vastgesteld dat ze niet aantoonde dat ze persoonlijk haar rechten en voordelen als statushouder in Griekenland niet meer kan laten gelden en een situatie van materiële deprivatie dreigt.

Verzoekende partij slaagt er niet in om hierop een ander licht te werpen. Ze brengt geen concrete en dienstige elementen bij die anders doen besluiten.

5.3.2. Aan verzoekende partij werd in Griekenland op 11 september 2023 internationale bescherming in de vorm van de subsidiaire beschermingsstatus toegekend. Ze betwist dit niet en toont niet aan dat ze die internationale bescherming er heden niet meer zou genieten.

5.3.3. Zoals in de beschikking al werd aangegeven en zoals zij zelf ter terechtzitting nogmaals opmerkt, was verzoekende partij haar Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig tot en met 10 september 2024 en is de geldigheid ervan dus inmiddels al enige tijd verstreken.

Verzoekende partij brengt met haar algemene argumentatie ter terechtzitting aangaande haar vervallen ADET evenwel geen concrete en dienstige elementen of argumenten bij die afbreuk doen aan hetgeen hierover eerder uitgebreid en concreet in de beschikking van 16 september 2025 werd opgemerkt, in punt 6.

Het argument ter terechtzitting dat ze een job heeft in België maar ze niet heeft kunnen sparen aangezien al het geld dat ze verdient naar haar familie in Gaza gaat, zodat de bewering dat ze een tijdlang een moeilijke wachtperiode zou kunnen overbruggen een blote bewering betreft, en haar stelling dat dit niet werd

onderzocht door het CGVS waarbij verzoekende partij er niet alleen aan voorbijgaat dat de beschikking van 16 september 2025 het voorwerp uitmaakt van de vraag tot horen en niet de bestreden beslissing alsook aan het gegeven dat de bewijslast in beginsel op haar zelf rust overeenkomstig de al aangehaalde relevante rechtspraak van het Hof van Justitie (zie punt 3 van de beschikking), is niet van aard anders te doen oordelen dan in de beschikking.

Zelfs al heeft verzoekende partij al haar financiële middelen die ze tot nu toe in België met het uitoefenen van haar job hier als kapper heeft verdiend aan haar familie in Gaza gegeven, geeft het feit dat zij hier aan de slag is op de arbeidsmarkt aan dat zij voldoende zelfstandig, zelfredzaam en ondernemend is om goed haar plan te trekken én beschikt zij bovendien over een familiaal netwerk, waaronder een broer die reeds in 2016 in België als vluchteling werd erkend en een neef met wie zij in het verleden samen in Griekenland verbleef en die vorig jaar in België als vluchteling werd erkend, waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij hierop kan steunen, te meer gelet op de uitleg ter zitting dat vanuit België door de familie (financiële) hulp aan de familie in Gaza wordt geboden. Dat de familie in Gaza heden prioriteit geniet, zoals ter zitting wordt aangegeven, neemt niet weg dat in alle redelijkheid kan worden aangenomen dat indien verzoekende partij hulp/steun behoeft zij hiervoor ook beroep kan doen op haar familiaal netwerk, te meer nu zij zelf steeds financieel een helpende hand voor hen was en zij in het verleden al op financiële steun zoals op die van haar broer kon rekenen.

Waar ter zitting in dit verband zeer algemeen wordt opgeworpen dat dit alles zoals de continuïteit in de hulp van het netwerk dat haar eerder ondersteunde zoals haar broer niet werd bevraagd, gaat verzoekende partij wederom eraan voorbij dat de bewijslast hier in beginsel op haar rust gelet op de internationale bescherming die haar reeds werd toegekend in Griekenland, waarbij het overeenkomstig de al ruim aangehaalde relevante rechtspraak van het Hof van Justitie aan de verzoekende partij toekomt om de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich kan beroepen op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat zij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

Dat verzoekende partij, zoals zij ter zitting betoogt, gedurende de lang te verwachten wachtperiode in Griekenland geen toegang zal hebben tot medische zorgen, is bovendien in strijd met hetgeen hierover op basis van de beschikbare landeninformatie in de beschikking wordt vastgesteld, in punt 6. Dat verzoekende partij dit louter algemeen zonder meer tegensprekt, is vanzelfsprekend niet van aard aan die eerder gedane vaststellingen afbreuk te doen. Bovendien wordt er geen bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van de verzoekende partij aangetoond (zie infra).

De Raad ontwaart in het algemeen betoog ter zitting van verzoekende partij en haar bij aanvullende nota aangebrachte elementen, in zoverre deze nieuw zijn, geen concrete en valabele argumenten of elementen die anders doen besluiten inzake het in de beschikking vastgestelde, met name dat zij niet aantoonde dat zij haar Griekse verblijfsdocumenten en de andere aan haar internationale beschermingsstatus verbonden documenten niet zou kunnen verlengen of vernieuwen en dat zij zowel over een ondersteunend netwerk als over bepaalde financiële middelen kan beschikken, als ze dat wil en zichzelf prioriteit geeft, en voldoende zelfredzaam is om het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen tijdens de periode die ze dient te overbruggen tussen het aanvragen en het effectief ontvangen van een nieuw verblijfsdocument.

Overigens blijkt nergens uit en toont verzoekende partij niet aan dat ofschoon zij zich zeer goed en al zeer lang bewust is van het feit dat haar ADET al lange tijd vervallen is, zij zelf persoonlijk al enige inspanning zou hebben gedaan teneinde zich te informeren of, meer nog, actief het nodige in het werk te stellen om dit nochtans zeer belangrijk Grieks document te verlengen/vernieuwen, dit al dan niet mits hulp van derden zoals haar advocaat in België of een advocaat in Griekenland, terwijl uit haar verklaringen blijkt dat zij in het verleden in Griekenland al beroep deed op een advocaat daar.

5.3.4. Aan het voorgaande wordt nog toegevoegd dat, zoals eerder werd vastgesteld in de beschikking in punt 5, verzoekende partij niet aannemelijk maakt dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Gelet op de vaststelling dat tot op heden geen concrete en objectieve elementen worden bijgebracht ten bewijze van het tegendeel, daar o.a. niet enig psychologisch attest voorligt zoals verzoekende partij ter zitting zelf beaamt en aangezien het bij aanvullende nota gevoegde rapport van Ulysse algemeen is en geen betrekking heeft op verzoekende partij (en haar (gezondheids)situatie) persoonlijk, blijft hetgeen desbetreffend in de beschikking wordt vastgesteld onverminderd overeind.

5.3.5. Voorts is het allerm minst ernstig dat verzoekende partij ter zitting plots met het argument komt opdraven dat ze voor haar neusbreuk in Griekenland geen hulp kreeg ondanks een geldige AMKA.

Ze verklaarde immers eerder uitdrukkelijk, verklaringen waarnaar in de beschikking wordt verwezen in punt 7, dat zij zich na het incident waarbij ze een neusbreuk opliep niet heeft laten verzorgen in Griekenland omdat ze dat niet kon betalen. Ze gaf echter eerder op geen enkel moment aan dat ze alsnog toegang zou hebben gezocht of hebben getracht te zoeken tot geneeskundige zorg via haar geldige AMKA. Dat verzoekende partij haar uitleg ter zitting dermate afwijkt van en zij hiermee haar eerdere uitdrukkelijke verklaringen zodanig tegensprekt, komt haar algemene en algehele geloofwaardigheid allerminst ten goede. Ze doet hiermee hoe dan ook geen afbreuk aan hetgeen in de beschikking, in voormeld punt, wordt vastgesteld inzake de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland. Dat ze voor haar neusbreuk uiteindelijk gratis werd geopereerd in België, staat geheel los van de toegang tot gezondheidszorg die verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geniet. Nergens blijkt uit en ze toont niet aan dat ze er geen toegang toe heeft en dat zij als statushouder in Griekenland haar rechten en voordelen voortvloeiende uit haar internationale beschermingsstatus niet kan laten gelden.

5.3.6. Verzoekende partij gaat verder niet in op hetgeen in de beschikking, in datzelfde punt 7, wordt vastgesteld aangaande het gebrek in haar hoofde qua doorgedreven stappen om in Griekenland een duurzaam leven op te bouwen en er haar rechten te doen gelden. Die bevindingen blijven derhalve onverminderd gehandhaafd. Er wordt nog aan toegevoegd dat waar in de aanvullende nota wordt opgeworpen dat verzoekende partij door het tijdsverloop sedert het indienen van haar beschermingsverzoek hier meer en meer geïntegreerd is in de Belgische samenleving, terwijl haar band met Griekenland vervreemdt, het verzoekende partij haar keuze was om Griekenland al redelijk snel, na ongeveer een half jaar na de verkregen internationale bescherming te verlaten. Dat verzoekende partij in België op de arbeidsmarkt actief is en ze aangeeft zich in de Belgische samenleving te integreren, bewijst bovendien dat zij in staat is om zich in een voor haar onbekend land te integreren. Ze maakt evenwel niet aannemelijk waarom gelijkaardige en doorgedreven inspanningen om zich te integreren niet in Griekenland mogelijk zijn.

5.3.7. Waar in de aanvullende nota wordt gewezen op nieuwe Griekse wetgeving gestemd in september 2025 waardoor personen zonder legale status in het land met uitzonderlijk harde hand zullen worden aangepakt en verzoekende partij vreest zonder geldige ADET in dit schuitje terecht te zullen komen, wordt benadrukt dat verzoekende partij tot op heden internationale bescherming in Griekenland geniet. Van illegaliteit in Griekenland is derhalve geen sprake, noch ligt er enig concreet en objectief gegeven voor dat verzoekende partij gedwongen zou moeten terugkeren naar Gaza. Zo verzoekende partij op algemene wijze het tegendeel voorhoudt, berust haar argumentatie slechts op blote, niet in het minst gestaafde beweringen. Zij kan hierin dus niet worden gevolgd.

5.3.8. Waar verzoekende partij ter zitting aanvoert dat een terugkeer naar Griekenland een overschrijding is van de drempel zoals gesteld in artikel 3 EVRM en artikel 4 van het Handvest, komt het haar toe dit *in concreto* aan te tonen, wat ze evenwel nalaat. Dit werd reeds eerder in de beschikking vastgesteld en de door haar ter zitting aangehaalde elementen zijn, net als die aangebracht per aanvullende nota, niet van aard anders te doen besluiten.

5.3.9. Gelet op de internationale bescherming die verzoekende partij in Griekenland geniet en waarvan ze niet aantoonde dat deze niet meer langer actueel of toereikend is, is de verwijzing naar Palestina, hoe betreurenswaardig de situatie er ook is, niet relevant.

Aangezien de verzoekende partij reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of zij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoekende partij een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in haar land van herkomst/land van gewoonlijk verblijf dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de aan verzoekende partij toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. De verzoekende partij is op dit punt in gebreke gebleven. *In casu* ligt geen ontvankelijk beschermingsverzoek voor zodat er geen verder onderzoek ten gronde nodig is.

Om voormelde reden wordt louter slechts verzoekende partij haar situatie als statushouder in en bij terugkeer naar Griekenland onderzocht en beoordeeld, en is de verwijzing naar de situatie in Palestina hier niet dienstig of nuttig, net zoals evenmin die van UNRWA.

5.3.10. De opmerking in de aanvullende nota dat er tussen het indienen van het beroep bij de Raad op 3 juni 2025 en de beschikking en zitting van 30 oktober 2025 nadien weer vele maanden zijn verstreken, betreft geen concrete repliek op de inhoud van de beschikking en verzoekende partij doet hiermee geen afbreuk aan de grond opgenomen in de beschikking van 16 september 2025.

5.3.11. Op 5 december 2025 ontvangt de Raad een “*verzoekschrift tot heropening van de debatten*” van de verzoekende partij. Zij steunt haar betoog op de open brief van 19 november 2025 waarin 11 Griekse

middenveldorganisaties de Belgische autoriteiten uitdrukkelijk verzoeken “*de COI GREECE Assistance to Migrants report van 25 juli 2025 (COI-FOCUS GRECE AIDE AUX MIGRANTS)*” buiten beschouwing te laten.

De verzoekende partij kan echter geen heropening van de debatten vragen op basis van voormeld rapport, waarop de open brief steunt, daar de “*Coi Greece Assistance to Migrants report van 25 juli 2025*” niet betrokken werd in de beoordeling door het Commissariaat-generaal, noch door de verzoekende partij werd neergelegd. Aldus werd voormelde COI niet betrokken bij het opstellen van de beschikking, maar ook niet bij de beoordeling van de Raad in dit arrest.

6. Bijgevolg wordt, gelet op het voorgaande, geen afbreuk gedaan aan de in de beschikking opgenomen grond. Derhalve brengt verzoekende partij geen elementen naar voren waaruit blijkt dat zij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die haar reeds werd toegekend in Griekenland.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op twaalf december tweeduizend vijftientwintig door:

M. RYCKASEYS, kamervoorzitter,

R. VAN DAMME, griffier.

De griffier, De voorzitter,

R. VAN DAMME

M. RYCKASEYS